

ved blot at give denne almindelige theoretiske Sætning. Foruden den Forfjæl, som jeg har tilladt mig at paavise imellem Eftertryk og Efterligning af Kunstværker, frembyder der sig en meget nærliggende Tanke, som den ærede Ordfører allerede har hentydet paa. Det er nemlig allerede i nogle Landes Lovgivninger betragtet som Eftertryk at oversætte; men det, som paa Kunstens Gebeet er det Tilsvarende til Oversættelse, hvilket hos os er noget fuldkommen Lovligt og ikke paa nogen Maade Uhæderligt — selv de største Forfattere have beskæftiget sig med Oversættelser — er aabenbart Oversførelse fra een Kunstart til en anden, om man vil Oversættelse fra eet Kunstsprog til et andet. Ved en saadan Oversførelse er Forfjællen imellem, hvad der tages, og hvad der lægges til af Efterlignerens Eget, saa overordentlig stor, at jeg troer, at det, der lægges til, bliver saa overveieende, at det Hele maa ansees for et væsentlig selvstændigt Arbejde. Naar f. Ex. En, der skal forarbejde en Billestøtte, tager et Motiv fra et Madonnabillede eller fra en Blhantstegning, da tager han saa Lidt og giver saa Meget, at hans Eget efter min Mening vil være saa overveieende, at det vilde være overdrevent i et Spørgsmaal, hvor vi, vel at mærke, ikke staae indenfor den abstrakte Eieendoms-theories Vermet, som man ikke kan komme bort fra, men hvor vi befinde os paa en konkret Opfattelses, om man saa vil sige, Vilkaarlighed, paa en reen positiv Lovgivnings Gebeet, at lægge Hindringer iven for en saadan Virksomhed, og dette saameget mere, som det vil være overordentlig vanskeligt at finde Grændsen imellem Plagiat, som den ærede Ordfører udtrykte sig, og Eftergjørelse. Man betragte saaledes til Exempel de store Motiver, der ibelig gjentages igjennem hele Kunstperioder; naar man saaledes vil sammenligne de Madonnabilleder, som gaae igjennem hele Middelaalderen, saa vil man vel finde den allerstørste Forfjællighed i Opfattelsen, i Udførelsen og selv i Prisen; nogle af dem kunne koste 2—300,000 Rd. og andre kunne faaes for 14—15 Rd.; vil man derimod blot see hen til, hvad der er fremskillet, saa er Forfjællen ikke saa stor; det er en Kvinde med et Barn paa Skjød, som undertiden holder en Rose, undertiden en Tulipan, under-

tiden en Sidsten i Haanden, og holder undertiden Haanden lidt høiere, undertiden lidt lavere; der gaaer bestandig en bestemt Tradition igjennem det Hele. Det vilde altsaa føre til overordentlig vanskelige Undersøgelser, naar man tog fat paa dette Forhold med Nettens plumpe Hænder, uden at herved kunde anvendes nogen æsthetisk Kritik, for at paavise, at Efterlignelsen har været slavisk, ulovlig, og man vilde herved let komme til en meget vildfarende Dom. Der er nogle af de største og berømteste Kunstværker, nogle af Thorvaldsens deiligste Frembringelser, hvortil man kan paavise meget nære Analogier i Værelser i Pompeji; der er f. Ex. en Kone, som præsenterer en Kurv med Amoriner. Vil man nu maaskee sige, at det er et Plagiat, eller vil man end ikke nøies hermed, men kalde det et Tyveri? Det er jo dog Noget, der maa slaae Enhver, at det er saa langt fra at være en Eftergjøren, at jeg endog saa troer, at Thorvaldsen selv har sagt om et af sine Værker: Jeg har gjort det efter den eller den, men jeg har gjort det bedre. Af denne Tagen af den blotte Idee, af denne Tagen af, hvad der kan udtrykkes ved en blot og bar Blhantstegning — og det er navnlig den livlige Kunstner, der ved enhver Leilighed har Blhanten i Haanden — er Verden oversvømmet, og det vilde være en stor Klibe til mangfoldige Trætter, om man der vilde gaae i Rette ikke for en æsthetisk Domstol, men for en juridisk Domstol, og naar man vil bringe det ind under saadanne Begreber som Skadeserstatning, Konfiskation osv., troer jeg, man er paa Bilsfor. Da imidlertid den af mig opstillede Rasuistil, der har været gjort og omgjort mangfoldige Gange — thi der er en Mangfoldighed af Variationer — ikke har fundet Naade for Udvalget og heller ikke storlig tilfredsstiller mig, saa skal jeg ikke have Noget imod at lade den afløse af den almindelige Sætning, Udvalget har foreslaaet sat istedet. Jeg troer, at ved at udtale dette Forbud blot som en almindelig Sætning vil man ikke kunne forhindre, at jo ligesuldt Kunstneren og Ikke-Kunstneren, den hæderlige Kunstner og den mindre stinkfældende Kunstner, vilde blive ved at gjøre, hvad de hidtil have gjort. — Den ene vil laane Ideen fra den Anden, og naar